

Broj: 06-50-1883- **7** /22
Sarajevo, 24. 8. 2022. godine

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
Zastupnički dom
Trg BiH 1
Sarajevo

MINISTARSTVO SIGURNOSTI REPUBLIKE BOSNE I HERCEGOVINE SARAJEVO			
PRIMLJENO:		26-08-2022	
Šifra predmeta:	Šifra prijavitelja:	Šifra prijavitelja:	Šifra prijavitelja:
01-50-18-1405/22			

PREDMET: Informacija o stanju u oblasti migracija u Bosni i Hercegovini za 2021. godinu, dostavlja se -

Zastupnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine na 21 sjednici održanoj 15. 6. 2021. godine, izmijenio zaključak usvojen na 16. sjednici ovog doma, broj:01-50-1-15-16/21 od 3. 2. 2021. godine te donio novi zaključak kojim se *nalaže Vijeću ministara BiH da jednom u šest mjeseci dostavlja informacije o stanju u oblasti migracija Zastupničkom domu Parlamentarne skupštine BiH.*

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine zaključkom s 42. sjednice održane 22. 7. 2021. godine zadužilo je Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine po navedenom zaključku Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH.

Sukladno navedenom u prilogu akta upućujemo vam Informaciju o stanju u oblasti migracija u Bosni i Hercegovini za 2021. godinu. Informacija je usvojena na 54. sjednici održanoj 28. 7. 2022. godine. Obavijest Vijeća ministara BiH o usvajanju predmetne informacije Ministarstvu sigurnosti dostavljena je 16. 8. 2022. godine.

Informacija o stanju u oblasti migracija u Bosni i Hercegovini za 2021. godinu prevedena je na tri jezika i dva pisma koja su u službenoj uporabi u Bosni i Hercegovini. Napominjemo da se radi o neslužbenom prijevodu koji su uradili uposlenici Ministarstva sigurnosti, a ne profesionalni lektori.

S poštovanjem,

MINISTAR
dr. Semo Cikotić

Prilog:

- Kao u tekstu;
- Obavijest Vijeća ministara BiH broj: 05-07-1-1801-62/22 od 8. 8. 2022. godine

Dostavljeno:

- Naslovu;
- a/a

Broj: 05-07-1-1801-62/22
Sarajevo, 8. 8. 2022. godine

BOSNA I HERCEGOVINA - БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
MINISTARSTVO SIGURNOSTI-BEZBJEDNOSTI
МИНИСТАРСТВО СИГУРНОСТИ-БЕЗБЈЕДНОСТИ
SARAJEVO - САРАЈЕВО

16-08-2022

PRIMLJENO/ПРИМЉЕНО: 16-08-2022			
Ustr. jedinica Устр. јединица	Klasif. oznaka Класиф. ознака	Redni broj Редни број	Broj priloga Број прилога
06	30	1883	4/22

06/04

1292

MINISTARSTVO SIGURNOSTI BOSNE I HERCEGOVINE
- n/r tajniku Ministarstva -
Trg Bosne i Hercegovine 1, 71000 Sarajevo

16-08-2022

PREDMET: Obavijest, dostavlja se

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 54. sjednici održanoj 28. 7. 2022. godine, razmotrilo je Informaciju o stanju u oblasti migracija u Bosni i Hercegovini za 2021. godinu te s tim u vezi zaključilo:

- Vijeće ministara Bosne i Hercegovine usvojilo je Informaciju o stanju u oblasti migracija u Bosni i Hercegovini za 2021. godinu.
- Zadužuje se Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine da Informaciju o stanju u oblasti migracija u Bosni i Hercegovini za 2021. godinu dostavi Predsjedništvu Bosne i Hercegovine na daljnje razmatranje.
- Zadužuje se Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine da Informaciju o stanju u oblasti migracija u Bosni i Hercegovini za 2021. godinu dostavi Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine.

S poštovanjem,

DOSTAVLJENO:

- naslovu
- u spis broj: 05-04-2-877/22
- a/a

GENERALNI TAJNIK
VIJEĆA MINISTARA BiH
mr. Robert Vidović
10. 08. 2022

**Информација
о стању у области миграција у Босни и Херцеговини
за 2021. годину**

Садржај

<i>I - Увод</i>	2
<i>II - Уочени трендови миграционих токова</i>	3
1. Статистички подаци за 2021. годину	3
2. Статистички подаци за децембар 2021. године.....	3
<i>III - Управљање миграцијама</i>	4
1. Развој политике миграција.....	4
2. Управљање границом	6
3. Незаконите миграције унутар Босне и Херцеговине.....	8
4. Борба против кријумчарења миграната	11
5. Азил	14
6. Смјештај миграната	15
6.1. Смјештајни капацитети институција Босне и Херцеговине	15
6.2. Привремени прихватни центри у Босни и Херцеговини.....	15
6.3. Здравствена заштита миграната	17
7. Подаци о потрошњи финансијских средстава из IPA пројекта у сврху ублажавања ефеката мигрантске кризе у Босни и Херцеговини.....	18
<i>IV - Изазови у управљању незаконитим миграцијама у Босни и Херцеговини</i>	20
<i>V - Спровођење Плана мјера и активности за ефикасно управљање мигрантском кризом у Босни и Херцеговини</i>	28

I - Увод

Информација о стању у области миграција у Босни и Херцеговини за 2021. годину је друга годишња информација коју је израдило Министарство безбједности Босне и Херцеговине. Годишња информација је израђена у складу закључцима Савјета министара Босне и Херцеговине, Предсједништва Босне и Херцеговине као и тијела Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине¹.

Информација о стању у области миграција у Босни и Херцеговини обухвата период од 1. јануара до 31. децембра 2021. године, те посебно за децембар 2021. године. Информација за 2021. годину састоји се од увода и пет основних дијелова. Први дио информације презентује миграционе трендове уочене у 2021. години и децембру ове године. Други дио подијељен је на тематске цјелине према различитим аспектима управљања миграцијама. Изазови у управљању незаконитим миграцијама су приказани у наредном дијелу информације. Задњи дио текста садржи податке о спровођењу Плана мјера и активности за ефикасно управљање мигрантском кризом у Босни и Херцеговини.

Податке приказане у овом документу доставиле су релевантне управне организације и сектори Министарства безбједности, друга тијела управе у БиХ као и међународне организације.²

Кључна обиљежја миграција у Босни и Херцеговини у 2021. години су:

1. Миграциони притисак на границу Босне и Херцеговине ослабио је у односу на 2020. годину.
2. Смањење броја незаконитих миграната пријављених Служби за послове са странцима износило је 2,34 % у односу на статистичке индикаторе из 2020. године.
3. Злоупотреба система азила је и даље присутна.
4. Мјесечно у просјеку у свим центрима за смјештај миграната боравило је 3.836 лица, у односу на просијек од 5.903 лица из 2020. године.
5. Отворен је привремени прихватни центар „Липа“ на подручју града Бихаћа и затворени привремени прихватни центри „Седра“ у Цазину и „Бира“ у Бихаћу.

¹ Информација о стању у области миграција у Босни и Херцеговини припремљена је према: закључцима Савјету министара БиХ са 143. сједнице одржане 25.05.2018. и са 144. сједнице одржане 29.05.2018. године; према закључку Савјета министара БиХ са 165. сједнице одржане 30.01.2019. године, а у вези закључка Предсједништва БиХ са прве редовне сједнице одржане 12.12.2018. године; закључку Заступничког дома Парламентарне скупштине БиХ са 21. сједнице одржане 15.06.2021. године и закључку Заједничког повјеренства за одбрану и сигурност Парламентарне скупштине БиХ са 8. сједнице одржане 06.10.2020. године.

² Ова информација припремљена је на основу: прелиминарних статистичких података о миграцијама и азилу који се на дневној основи достављају Министарству безбједности, података прикупљених за израду мјесечних информација о стању у области миграција у БиХ, података достављених за праћење спровођења Плана мјера и активности за ефикасно управљање мигрантском кризом у БиХ као и података прикупљених за сагледавање одговора на изазове управљања незаконитим миграцијама у БиХ. Подаци су достављени од Министарства безбједности - Сектора за азил, Службе за послове са странцима, Граничне полиција БиХ и СИПА-е, Министарства иностраних послова БиХ, Министарства за људска права и избјеглице БиХ, те Тужилаштва БиХ. Информација је урађена и на основу Информације *IOM*-а о извршењу Буџета *IPA* *CM* за 2021. годину и Информације *DRC*-а о пружању здравствених услуга и спровођења превентивних мјера *COVID-19* у прихватним центрима у БиХ за 2021. Годину, као и осталих релевантних података достављених Министарству безбједности.

6. Босна и Херцеговина се суочава са идентичним изазовима у управљању незаконитим миграцијама као у претходном периоду.

7. Укупно 67 % активности из Плана мјера и активности за ефикасно управљање мигрантском кризом у Босни и Херцеговини оцијењено је као „спровођење у току“.

II - Уочени трендови миграционих токова

1. Статистички подаци за 2021. годину

Гранична полиција Босне и Херцеговине открила је укупно 8.834 особе у незаконитом преласку или покушају незаконитог преласка државне границе у 2021. години, што је за 25,50 % мање него у истом периоду претходне године³. Од укупног броја, 5.763 особе су откривене на улазу у БиХ, од чега је, у складу члану 37. Закона о граничној контроли, од покушаја незаконитог уласка у БиХ, углавном са територије Србије и Црне Горе, одвраћено је 5.214 лица. На излазу из БиХ, откривено је 3.071 лице, од којих су неке евидентирани више пута услед константних покушаја уласка на територију Европске уније. Границу Босне и Херцеговине у 2021. години најчешће су незаконито прелазили држављани Афганистана, Пакистана и Бангладеша.

Служби за послове са странцима пријављено је укупно 15.812 незаконитих миграната што представља смањење од 2,34 % у односу на 2020. годину. Од укупног броја пријављених незаконитих миграната у 2021. години, 76 % чине држављани Афганистана, Пакистана и Бангладеша.

Од укупно 15.812 пријављених незаконитих миграната, њих 14.688 исказало је намјеру за подношење захтјева за азил. Истовремено, 167 особа, односно око 1 % од укупног броја оних који су исказали намјеру, поднијело је захтјев за азил у БиХ. У извјештајној години укупно је за 33 лица одобрена међународна заштита, од чега је супсидијарна заштита призната за 28, а избјеглички статус за пет лица. Истовремено, захтјев за азил одбијен је за 50 лица, док су поступци по захтјеву за азил обустављени за 172 лица⁴.

2. Статистички подаци за децембар 2021. године

Гранична полиција Босне и Херцеговине евидентирала је 419 лица у незаконитом преласку или покушају незаконитог преласка државне границе, што је за 18 % мање него у новембру 2021. године. У односу на претходне мјесеце, број особа откривених на излазу из БиХ је већи него број откривених у покушају незаконитог уласка на територију БиХ. Наглашавамо да је број миграната откривених на излазу из БиХ вјештачки повећан вишеструким евидентирањем истих особа који константно покушавају наставити путовање према жељеној земљи одредишта. Особе које су откривене у незаконитом преласку или покушају незаконитог преласка, у оба правца, у највећем броју су држављани Афганистана, Пакистана те носитељи путне исправе са ознаком „Република Косово“.

Служби за послове са странцима пријављена су укупно 492 незаконита мигранта, што представља смањење од 34 % у односу на претходни мјесец. Држављани Афганистана су најбројнији незаконити мигранти пријављени у извјештајном мјесецу. Након њих слиједи

³ У 2020. години регистровано је 11.857 лица према подацима из Анализе рада Граничне полиције БиХ за 2020. годину.

⁴ Ови подаци показују поступке који су завршени у 2021. години према одредбама Закона о азилу.

држављани Турске, Пакистана и Индије, иако су разлике између бројева пријављених миграната из ових држава занемариве.

Од укупног броја пријављених незаконитих миграната, њих 330 исказало је намјеру за подношење захтјева за азил. Истовремено 17 односно око 5 % од укупног броја оних који су исказали намјеру, поднијело је захтјев за азил у БиХ. Супсидијарна заштита одобрена је за четири лица, док је избјеглички статус признат за укупно два лица. Захтјев за азил одбијен је за шест лица, колико је и обустављено поступака у извјештајном мјесецу⁵.

III - Управљање миграцијама

1. Развој политике миграција

У 2021. години, Министарство безбједности наставило је спровођење активности на креирању ефикасније политике миграција и азила.

Израђен је један од најзначајнијих докумената у подручју миграција, Приједлог Стратегије у области миграција и азила и Акцијски план за период 2021.-2025. година. Такође, прикупљења су мишљења од министарстава и одређених тијела на приједлог овог стратешког документа према члану 31. Пословника о раду Савјета министара Босне и Херцеговине.

Надаље, ради регулисања различитих питања из области миграција и азила, те додатног усклађивања важећег законодавства са правном стечевином Европске уније према Савјету министара БиХ упућена је: Одлука о престанку важења Одлуке о ограничењу кретања и боравка странаца у БиХ, Одлука о најмањем износу средстава потребном за издржавање странца за вријеме намјераваног боравка у БиХ за 2022. годину, Одлука о измјени и допуни Одлуке о формирању Координационог тијела за питања миграција у БиХ, Одлука о измјенама Одлуке о одређивању привремених прихватних центара за смјештај миграната, те Правилник о стандардима функционисања и другим питањима од значаја за рад центра за прихват и смјештај тражиоца азила.

Поред наведеног, од стране министра безбједности донесен је Правилник о допунама Правилника о азилу и Правилник о измјенама и допунама Правилника о трајању основне обуке и обавезама кадета током обуке⁶.

Такође, покренуто је више активности којим се јача нормативни оквир у сегменту реадмисије лица које незаконито бораве на територији БиХ. Према подацима Министарства иностраних послова БиХ, путем амбасада Босне и Херцеговине или дипломатских представништава држава уговорних страна, нацрти споразума о реадмисији достављени су сљедећим државама: Египту, Мароку, Украјини, Афганистану, Либан, Бангладешу⁷, Ирану и Тунису, док су иницијативе за закључивање ових споразума упућене Палестини, Јемену, Либији, Еритреји и Сомалији.

Међународна сарадња у области миграција

⁵ Овај податак Сектора за азил показује поступке који су завршени у децембру 2021. године према одредбама Закона о азилу.

⁶ Правилник о трајању основне обуке и обавезама кадета током обуке се односи на кадете Граничне полиције БиХ за чин „полицајац“ и чин „млађи инспектор“.

⁷ Модел упућеног приједлога билатералног споразума о реадмисији није прихватљив другој страни, наведено је у одговору запримљеном 01.02.2021. године.

Опредијељеност за међународну, регионалну и билатералну сарадњу о питањима миграција исказана је и у 2021. години судјеловањем представника Босне и Херцеговине на низу билатералних, регионалних и мултилатералних састанака.

У мјесецу мају 2021. године, одржан је *online* састанак високих званичника ЕУ – Западни Балкан из области унутрашњих послова. На састанку је разговарано о азилу, миграцијама, управљању границама, те јачању полицијске сарадње.

Дипломатски дијалог о међународној подршци БиХ у управљању миграцијама и о могућности међународне подршке за развој процедура у Босни и Херцеговини да се носи с миграцијама одржан је у јуну 2021. године.

У јуну 2021. године одржан је *online* састанак Берлинског процеса за министре унутрашњих послова. На састанку је разговарано о борби против корупције и управљању миграцијама.

Регионална конференција „*Sarajevo Migration Dialogue*“ одржана је у Сарајеву од 17. до 19. децембра 2021. године. На конференцији је присуствовало више од 130 учесника. Министри и виши званичници из држава шире регије (БиХ, Црне Горе, Хрватске, Сјеверне Македоније, Словеније, Мађарске и Турске), представници ЕУ и међународних организација размјенили су информације и искуства која су од пресудне важности за ефикасно управљање миграцијама. Конференција је произвела приједлог Иницијативе земаља Западног Балкана, који слиједе:

- Нову димензију ЕУ подршке у области управљања миграцијама: омогућавање, у мандату, Агенцији ЕУ за азил (EUAА) да пружи помоћ свим земљама западног Балкана у развоју имиграционих и азилантских система ових земаља при процесима увођења интегриране процедуре, како би имиграциони и азилантски системи земаља западног Балкана били усклађени са стандардима Европске уније и омогућили интеграцију ових земаља у Европску унију.
- Нову димензију ЕУ подршке у области повратка: омогућавање, у мандату, *FRONTEX*-у да пружи исту помоћ земљама западног Балкана у свим фазама процеса повратка коју пружа државама чланицама ЕУ, са фокусом на заједничке регионалне чартер операције и тиме јачање регионалне сарадње.
- Нову регионалну димензију западног Балкана: дати подршку постојећим регионалним капацитетима, као што је *MARRI*, кроз пројекте који конкретно хармонизују између себе, миграционе и азилантске системе земаља западног Балкана, усклађене са ЕУ стандардима како у области правне регулативе тако и са најбољим ЕУ праксама.
- У области повратка (као посредни корак док се не успостави пуна сарадња са *FRONTEX*-ом) организовати заједничке регионалне чартер операције и функционисање кроз Споразум о организацији заједничких летова за повратак странаца, као заједнички оквир за изградњу и функционисање капацитета.
- У области управљања миграцијама као посредни корак, до омогућавања помоћи Агенције Европске уније за азил (EUAА), дати подршку конкретним пројектима који директно развијају миграционе и азилантске системе земаља западног Балкана, како би исти били усклађени са стандардима Европске уније.

У децембру 2021. године одржан је 8. састанак Заједничке Комисије за реадмисију ЕУ-БиХ. Састанак је одржан у Сарајеву, у хибридном формату. Обје стране су исказале задовољство начином спровођења Споразума о реадмисији између ЕУ и БиХ.

На Брду код Крања, од 01. до 03. децембра 2021. године, одржан је Министарски форум *EU-ZB* о правосуђу и унутрашњим пословима. На форуму је разговарано о прихватним капацитетима, систему азила, међусобној сарадњи у управљању границама, начинима за рјешавање илегалних миграција, о имплементацији Заједничког акционог плана ЕУ-а и западног Балкана у борби против тероризма, размјени информација, са посебним освртом на повратак бораца са страних ратишта, борби против организованог криминала, те о спрјечавању и откривању сексуалног злостављања и искориштавања дјецe.

Министарство безбједности БиХ је 14. децембра 2021. године организовало састанак донатора у области управљања миграцијама у хибридном формату. На састанак су позвани представници свих ЕУ амбасада, као и амбасада кључних земаља за координацију одговора на мигрантску кризу, УН и невладине организације. На састанку су презентоване потребе институција БиХ у наредном периоду.

Одржана су два састанка Комитета министара Конвенције о полицијској сарадњи земаља у југоисточној Европи гдје су шефови делегација држава уговорница поменуте конвенције дискутовали о управљању миграционим токовима, односно борби против илегалних миграција.

Током 2021. године одржана су два састанка Комитета Регионалне иницијативе о миграцијама, азилу и повратку избјеглица (RC MARRI), те састанак Форума MARRI-а. Сходно надлежностима RC MARRI, на састанцима је дискутовало о питањима везано за управљање миграционим токовима у RC MARRI чланицама.

Меморандум о сарадњи између Министарства безбједности Босне и Херцеговине и Министарства унутрашњих послова Словачке Републике о азилу и миграцијама потписан је 17. септембра 2021. године.

Као и претходних година, Министарство безбједности је обиљежило Међународни дан миграната – 19. децембра. Такође, поводом обиљежавања овог датума, Међународна организација за миграције је у објекту Вијећнице у Сарајеву организовала модну ревију одјеће и модних додатака који су настали у привременим прихватним центрима. Ревиија је покренула бренд *NO NATION FASHION*, основан од стране локалних умјетника и дизајнера и миграната.

2. Управљање границом

Притисак незаконитих миграната на границу Босне и Херцеговине у 2021. години ослабио је у односу на прошлу годину, процјена је Граничне полиције Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Гранична полиција).

Према подацима Граничне полиције, појачан миграциони притисак евидентиран је на подручју дјеловања теренских канцеларија (ТК) Исток-Вишеград, Сјевероисток-Бијељина, Сјеверозапад-Градишка и Запад-Босанско Грахово⁸. На улазу у БиХ, највећи притисак незаконитих миграција евидентиран је на подручју дјеловања јединица Граничне полиције Зворник, Хум-Фоча и Требиње, док је на излазу из БиХ забиљежен на подручју дјеловања јединица Граничне полиције Велика Кладуша и Градишка, те Изачић, Орашје и Брод.

Мигранти у незаконитом преласку или покушају незаконитог преласка су најчешће откривени ван подручја граничног прелаза. На међународним граничним прелазима

⁸ Теренске канцеларије у сједишту.

евидентирано је више од 160 случајева скривања око 580 лица у товарном простору теретних моторних возила или возова. Такође забиљежени су случајеви избегавања граничних провјера претрчавањем преко граничног прелаза те кориштење фалсификованих путних исправа или туђих путних исправа или других докумената.

Гранична полиција је током цијеле године, у складу оперативним плановима предузимала различите мјере и радње како би обезбједила присуство полицијских службеника у надзору државне границе те на свим идентификованим мјестима могућег незаконитог преласка границе, посебно на граници са Србијом и Црном Гором. С тим у вези, у 2021. години интерно је премјештено 55 полицијских службеника ове организације, од чега је највећи број премјештен у организацијске јединице ТК Исток, њих 25, у ТК Сјевероисток десет полицијских службеника, у ТК Сјеверозапад шест полицијских службеника и 14 полицијских службеника у ТК Запад.

Поред наведеног, у складу одлукама министра безбједности, подршку Граничној полицији пружали су:

Дирекција за координацију полицијских тијела БиХ у зони одговорности Теренске канцеларије Сјевероисток-Бијељина и Теренске канцеларије Исток – Вишеград. Због преузимања директне физичке заштите кампа „Липа“ смањен је број полицијских службеника који су пружали испомоћ Граничној полицији на пословима надзора државне границе. Од 18. 9. 2021. године престао је њихов ангажман у подручју дјеловања Јединице граничне полиције Бијељина, док је у подручју дјеловања ЈГП Вишеград број полицијских службеника значајно смањен. Током 2021. године, мјесечно је ангажовано најмање четири, а највише 47 полицијских службеника Дирекције за координацију полицијских тијела на пословима надзора и заштите границе са припадницима Граничне полиције.

Државна агенција за истраге и заштиту (СИПА) у зони Теренске канцеларије Исток - Јединица граничне полиције Зворник. У 2021. години, мјесечно у просјеку ангажовано је десет полицијских службеника СИПА-е на пословима надзора и заштите државне границе са полицијским службеницима Граничне полиције.

Према појединачним споразумима о пружању помоћи и оперативној сарадњи у надзору границе испомоћ Граничној полицији⁹ у 2021. године пружило је:

Министарство унутрашњих послова Републике Српске на подручју дјеловања јединица Граничне полиције (ЈГП) Хум-Фоча, Зворник, Бијељина и Требиње. У 2021. години, мјесечно у просјеку ангажовано је 60 полицијских службеника овог министарства. Највећи број полицијских службеника МУП-а Републике Српске ангажован је у зони одговорности ЈГП Зворник.

Министарство унутрашњих послова Кантона 10 на подручју дјеловања ЈГП Стрмица и ЈГП Каменско. Према оперативним процјенама и плановима Граничне полиције, припадници полицијских управа Босанско Грахово, Ливно или Томиславград ангажовани су мјесецу мају, јулу, августу, новембру и децембру. За наведене мјесеце ангажовано је укупно 16 припадника полицијских управа.

⁹ Гранична полиција БиХ потписала је појединачне споразуме са Министарством унутрашњих послова Републике Српске у 2018. години те Полицијом Брчко дистрикта БиХ и министарствима унутрашњих послова Посавског кантона, Херцеговачко-неретванског кантона, Западно-херцеговачког кантона и Кантона 10 у 2019. години.

Поред сарадње са полицијским агенцијама у БиХ, у 2021. години настављена је сарадња са граничним службама Црне Горе, Хрватске и Србије путем састанака на локалном, регионалном и централном нивоу, те путем мјешовитих патрола. С тим у вези, спроведене су укупно 1.844 мјешовите патроле од којих је 196 на територији БиХ, 163 на територији Хрватске, 25 територији Црне Горе и највећи број, њих 1.460 на територији Србије.

Предложене мјере за даље јачање капацитета Граничне полиције

Гранична полиција је у 2021. години предложила низ мјера како би се створили бољи услови за даље јачање њених капацитета:

Завршити активности на усвајању Правилника о унутрашњој организацији Граничне полиције Босне и Херцеговине. Према подацима ове организације, Правилник о унутрашњој организацији Граничне полиције упућен је у јуну 2021. године на мишљење Уреду за законодавство, Министарству финансија и трезора те Министарству правде. Запримљена су мишљења Уреда за законодавство и Министарства финансија и трезора. Правилник је у новембру 2021. године поновно упућен Министарству правде ради добивања мишљења на приједлоге описа послова радних мјеста државних службеника.

Предузети додатне напоре како би се реализовали започети, као и нови пројекти усмјерени на опремање Граничне полиције специјалистичком опремом за надзор границе и вршење граничних провјера ради спрјечавања и сузбијања прекограничног криминала.

Измјенити одредбе Закона о полицијским службеницима БиХ у дијелу који прописује: интерни премјештај на радно мјесто које је до 80 км удаљено од тренутног радног мјеста, радно вријеме и кориштење годишњих одмора ради стварања предуслова за додатно ангажовање полицијских службеника уз осигурање плаћања прековременог рада и сагледавања могућности за ограничавање кориштења годишњег одмора уз плаћање накнаде за неискориштени период, те размотрити измјене одредби којим ће се омогућити останак и рад у полицијској агенцији након стицања услова за одлазак у мировину.

Осигурати додатна буџетска средства за финансирање потрошње горива, обнову возног парка и осигурање редовног одржавања возила и опреме.

Изнаћи начин за ангажовање додатног броја полицијских службеника других полицијских агенција као испомоћ Граничној полицији.

3. Незаконите миграције унутар Босне и Херцеговине

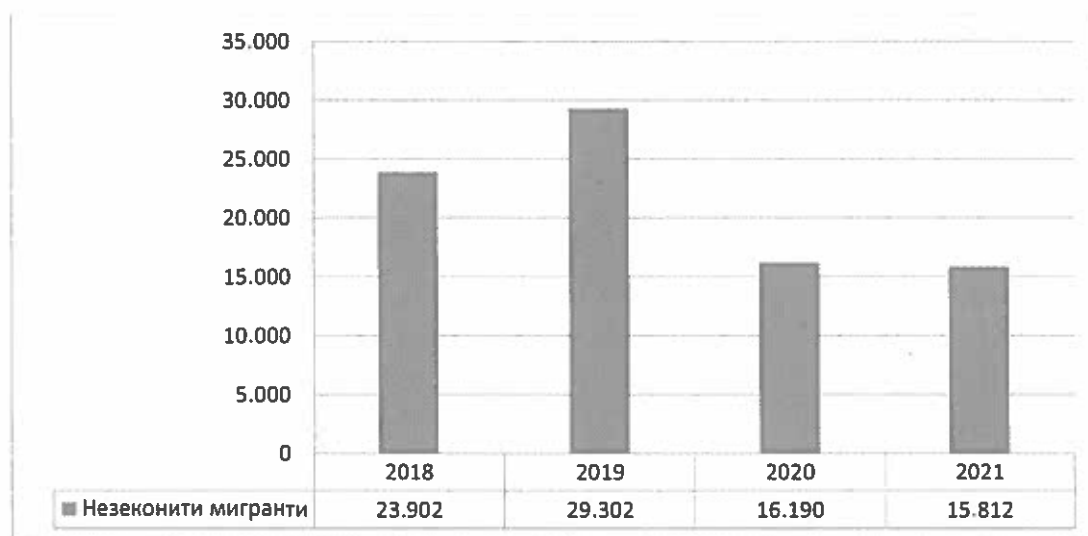
Прикупљање података о свим видовима незаконитих миграција и незаконитим мигрантима, те надзор и контрола над кретањем и боравком странаца у БиХ првенствено су задаци Службе за послове са странцима. Током 2021. године, Служба за послове са странцима у сарадњи са Министарством унутрашњих послова Унско-санског кантона спровела је неколико оперативних активности на подручју Велике Кладуше и Бихаћа ради измјештања миграната из напуштених објеката или ужег дијела града. Мигранти су измјештени у привремене прихватне центре на подручју Унско-санског кантона и Кантона Сарајево.

Број незаконитих миграната који су пријављени Служби за послове са странцима у 2021. је најмањи од 2018. године од када се биљежи повећан незаконит улазак миграната на

територију БиХ. У односу на 2018. годину овај број је мањи за 34 %, у поређењу са 2019. годином за 46 %, те за 2,34 % мањи у односу на податке из 2020. године.

Кретање броја пријављених незаконитих миграната од 2018. до 2021. године могуће је видјети у графикону 1. са примјетним значајним смањењем овог броја у задње двије године.

Графикон 1.: Незаконити мигранти пријављени Служби за послове са странцима од 2018. до 2021. године

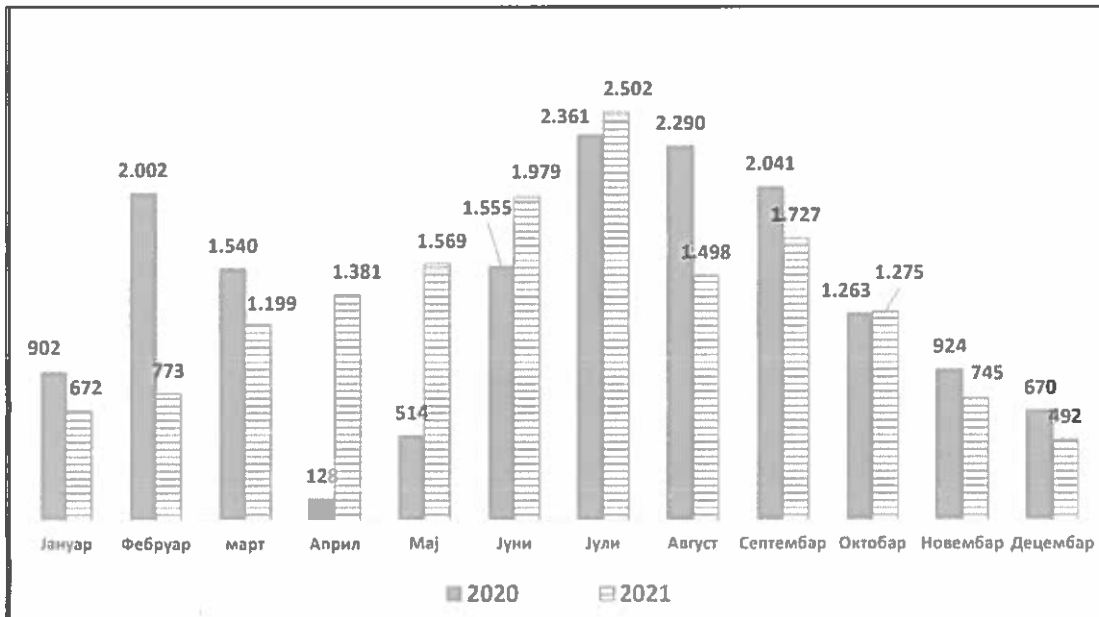
Тренд смањења броја пријављених незаконитих миграната у Босни и Херцеговини из 2020. настављен је у 2021. години. Смањење овог броја у 2020. години узроковано је углавном мјерама које су државе спроводиле ради спрјечавања ширења болести COVID-19. Продуљење трајања противпандемијских мјера, те преусмјеравање миграционих рута преко Румуније на Мађарску и Аустрију, или преко Србије на Мађарску одредили су миграциони тренд у 2021. години. Такође, томе је допринијело и отварање нове миграционе руте на источним границама Европске уније са Бјелорусијом гдје је забиљежено близу осам хиљада незаконитих прелазака у 2021. години према подацима FRONTEX-а¹⁰.

Према подацима FRONTEX-а за 2021. годину, на западнобалканској рути број незаконитих прелазака растао је до септембра 2021. године, а након тога је благо падао. Већина миграната који су затечени у незаконитом преласку налазила се од раније у том подручју, одакле виšekратно покушавају ући на територију ЕУ и даље до жељеног одредишта.

Раст броја незаконитих миграната забиљежен је и у прва три квартала 2021. године у Босни и Херцеговини. Тренд пријављивања незаконитих миграната Служби за послове са странцима по мјесецима у 2020. и 2021. години и најзаступљенија држављанства незаконитих миграната у 2021. години приказани су у графиконима 2. и 3. који слиједе.

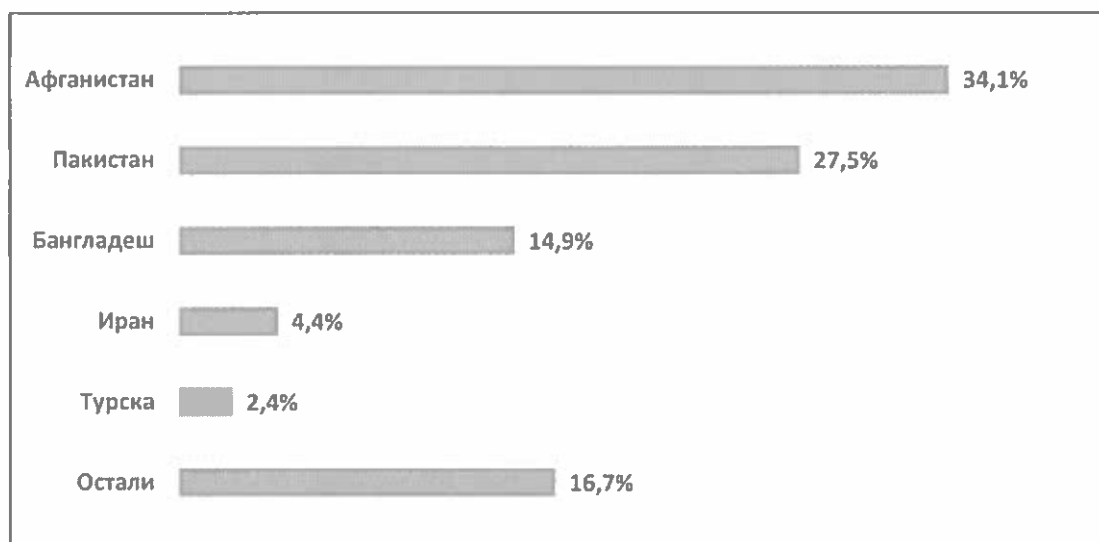
Графикон 2.: Незаконити мигранти пријављени Служби за послове са странцима у 2020. и 2021. години

¹⁰ <https://www.index.hr/vijesti/clanak/sve-je-vise-ilegalnih-ulazaka-u-eu-125-vise-ljudi-ulazi-preko-zapadnog-balkana/2331690.aspx> (приступљено 25. 1. 2022.)

Тренд пријављених незаконитих миграната по мјесецима у 2021. години показује континуиран раст овог броја у периоду јануар – јули, те поновни раст у септембру 2021. године у односу на август када се биљежи краткотрајан пад. Сталан пад овог броја је поновно забиљежен од октобра 2021 године. Највећи број миграната пријављен је у јуну, јулу и септембру.

Графикон 3.: Приказ најзаступљенијих држављанстава незаконитих миграната у 2021. Години

Првих пет земаља поријекла незаконитих миграната који су пријављени Служби за послове са странцима су Афганистан, чији држављани чине 34 % свих пријављених миграната, слиједи Пакистан (28 % свих пријављених незаконитих миграната) и Бангладеш (15%). Међу првих пет, удио држављана Ирана (4 %) и Турске (2 %) је значајно

мањи. Међу осталим, најбројнији су незаконити мигранти из Марока, Индије, Еритреје, Ирака и Србије.¹¹

У односу на 2020. годину, удио држављана Афганистана, Пакистана, Ирана, Турске, Индије и Еритреје је повећан. Удио држављана Ирака остао је исти, док је удио држављана Бангладеша и Марока смањен. У односу на 2020. годину најизраженији је пад удјела незаконитих миграната чија је земља поријекла Мароко.

4. Борба против кријумчарења миграната

Према подацима достављеним од СИПА-е, организатори кријумчарења миграната превозе мигранте из дубине територије Србије у погранични појас, у близину ријеке Дрине, гдје их дочекују лица, углавном држављани БиХ, које их уз помоћ мањих пловила пребацују преко ријеке на територију БиХ те организују даљи превоз моторним возилима у мјеста ван граничног појаса. Средствима јавног превоза, мигранти се даље крећу према прихватним центрима у Сарајеву или Бихаћу. Из Сарајева, кориштењем такси превозника, јавним превозом или уз помоћ кријумчара, мигранти долазе до Бихаћа и Велике Кладуше или Брода и Градишке. Њихов улазак на територију Хрватске кријумчари организују уз помоћ чамаца на напухавање или пјешаћењем. Возачи који их чекају на територији Хрватске или Словеније омогућавају њихово даље кретање према земљама дестинације.

Кривична дјела у вези кријумчарења миграната прописана су чл. 189. *“Кријумчарење људи”* и 189а. *“Организовање групе или удружења за извршење кривичног дјела ‘кријумчарења миграната’”* Кривичног закона Босне и Херцеговине. Суд Босне и Херцеговине и Тужилаштво Босне и Херцеговине су правосудне институције надлежне за постепене по наведеним кривичним дјелима. У спровођењу истрага против кријумчарења људи Тужилаштво БиХ сарађује са свим полицијским агенцијама у БиХ.

Тужилаштво Босне и Херцеговине

Рад на предметима против кријумчарења људима одвијао се континуирано током 2021. године, подаци су Тужилаштва БиХ. Према члану 189. Кривичног закона у извјештајној години донесено је укупно 40 наредби за спровођење истрага против 51 лице, подигнуто је 13 оптужница против 18 лица, док је 25 пресуда донесено против 29 лица у вези наведеним чланом Кривичног закона. Истовремено према члану 189., а у вези чл. 189а., 249. *„Удруживање ради извршења кривичних дјела“* и 250. *„Злочиначка организација“* Кривичног закона спроведено је пет истрага против 15 лица, подигнуто шет оптужница против 36 лица, те су донесене четири пресуде против пет лица.

Полицијске агенције у БиХ су континуирано прикупљале обрађивале и анализирале податке ради идентификације појединаца и организованих криминалних група извршилаца овог кривичног дјела.

Табела 1. која слиједи приказује статистичке податке о броју извјештаја поднесених Тужилашству БиХ од стране полицијских агенција у БиХ у вези извршења кривичног дјела по чл. 189. и 189а. Кривичног закона БиХ. Из доступних података може се видјети да је смањен број извјештаја поднесених Тужилашству БиХ у односу на 2020. годину, те да је највише особа за које постоји сумња да су извршили кривична дјела по чл. 189. и 189а. Кривичног закона БиХ држављани Босне и Херцеговине.

¹¹ Највећи дио података о држављанству заснива се на изјавама миграната.

Табела 1.: Статистички подаци за чл. 189. и 189а. Кривичног закона БиХ

Р.бр.	Полицијска агенција	Индикатори	1.1.-31.12.2020		1.1.-31.12.2021	
			Чл.189. КЗ БиХ	Чл.189а. КЗ БиХ	Чл.189. КЗ БиХ	Чл.189а. КЗ БиХ
1.	Гранична полиција БиХ	Укупан број извјештаја поднесених Тужилаштву БиХ	40	6	26	1
		Укупан број пријављених лица за која постоји основа сумње да су извршила кривична дјела	74	19	37	4
2.	СИПА	Укупан број извјештаја поднесених Тужилаштву БиХ	17	5	8	2
		Укупан број пријављених лица за која постоји основа сумње да су извршила кривична дјела	28	12	19	9
3.	МУП Републике Српске	Укупан број извјештаја поднесених Тужилаштву БиХ	16	1	17 ¹²	0
		Укупан број пријављених лица за која постоји основа сумње да су извршила кривична дјела	28	1	26	0
4.	МУП Унско-санског кантона	Укупан број извјештаја поднесених Тужилаштву БиХ	20	0	2	0
		Укупан број пријављених лица за која постоји основа сумње да су извршила кривична дјела	33	0	2	0
5.	МУП Херцеговачко-неретванског кантона	Укупан број извјештаја поднесених Тужилаштву БиХ	0	0	1	0
		Укупан број пријављених лица за која постоји основа сумње да су извршила кривична дјела	0	0	2	0
6.	МУП Западно-херцеговачког кантона	Укупан број извјештаја поднесених Тужилаштву БиХ	1	0	1	0
		Укупан број пријављених лица за која постоји основа сумње да су извршила кривична дјела	1	0	2	0
7.	МУП Кантона Сарајево	Укупан број извјештаја поднесених Тужилаштву БиХ	1	0	0	0
		Укупан број пријављених лица за која постоји основа сумње да су извршила кривична дјела	2	0	0	0
8.	МУП Кантона 10	Укупан број извјештаја поднесених Тужилаштву БиХ	14	0	8	0
		Укупан број пријављених лица за која постоји основа сумње да су извршила кривична дјела	16	0	9	0
9.	Полиција Брчко дистрикта БиХ	Укупан број извјештаја поднесених Тужилаштву БиХ	0	0	0	1
		Укупан број пријављених лица за која постоји основа сумње да су извршила кривична дјела	0	0	0	3
Укупан број извјештаја поднесених Тужилаштву БиХ			109	12	63	4
Укупан број пријављених лица за која постоји основа сумње да су извршила кривична дјела			182	32	97	16
Р.бр.	Структура пријављених лица по држављанству за која постоји основа сумње да су извршила кривична дјела	1.1.-31.12.2020		1.1.-31.12.2021		
		Чл.189. КЗ БиХ	Чл.189а. КЗ БиХ	Чл.189. КЗ БиХ	Чл.189а. КЗ БиХ	
1.	Афганистан	4		4	1	
2.	Ангола			7		
3.	БиХ	132	17	77	14	
4.	Ирак		1			
5.	Иран	2				
6.	Италија	2				
7.	Камерун	2	2			

¹² Од укупног броја, један извјештај је поднесен према члану 189., а у вези чланом 250. КЗ.

8.	Либија	1		1	
9.	НН	32	3	8	1
10.	Пакистан	1	1		
11.	Србија	2			
12.	Судан	1			
13.	Тунис	2	8		
14.	Украјина	1			
УКУПНО		182	32	97	16

Активности Граничне полиције и Државне агенције за истраге и заштиту (СИПА)

Активности Граничне полиције и Државне агенције за истраге и заштиту (СИПА), агенција које су носиоци активности у оквиру приоритета 5. *Интензивирати борбу против кријумчарења мигрантима* из Плана мјера и активности за ефикасно управљање мигрантском кризом у БиХ, детаљније су приказане у наставку ове информације.

Ради спрјечавања и сузбијања дјела из чл. 189. и 189а. Кривичног закона, Гранична полиција и СИПА наставиле су сарадњу са Тужилаштвом БиХ и Судом БиХ, Службом за послове са странцима, Обавјештајно-безбједносном агенцијом БиХ, МУП-ом Републике Српске, Полицијом Брчко дистрикта БиХ, те кантоналним министарствима унутрашњих послова. Сарадња са наведеним органима остварена је и путем Ударне групе за борбу против трговине људима и илегалних миграција у БиХ.

Као резултат међуагенцијске и међународне сарадње, Гранична полиција и СИПА су у 2021. години реализовале више оперативних акција спрјечавања кријумчарења миграната:

Припадници Граничне полиције наставили су спровођење активности у оквиру оперативних акција кодног назива „Липа“ и „Boat“ из 2020. године, које су усмјерене на откривање, спрјечавање и документирање кривичних дјела везаних за кријумчарење лица преко државне границе у Хрватску. Такође, у сарадњи са Полицијом Брчко дистрикта БиХ и МУП-а Хрватске спроведена је међународна оперативна акција кодног назива „Галеб“, а која је такође била усмјерена на откривање, спрјечавање и документирање кривичних дјела везаних за кријумчарење лица преко државне границе према Хрватској.

Поред наведеног, припадници Граничне полиције судјеловали су у међународним оперативним акцијама „JAD SEE 2021“ и „Danube VI“, иницираним од међународних полицијских тијела *EUROPOLa* и *FRONTEXa*, ради документовања кривичних дјела у вези кријумчарења миграната. Поред држава чланица ЕУ и других међународних полицијских органа, у наведеним оперативним акцијама судјеловале су све земље из регије.

У оквиру оперативне акције „Исток“, припадници СИПА-е реализовали су пет оперативних акција. Подаци у вези предмета „Skiper“, „Fast“ и „Мароко“ су презентовани у Информацији о стању у области миграција у БиХ за првих шест мјесеци 2021. године. Поред наведених међународних акција, у 2021. години реализоване су активности по предмету „Crafter“ која је сложена међународна истрага спроведена заједно са полицијским органима Хрватске, Словеније, Краљевине Шпаније, Француске, Италије и под покровитељством *EUROPOLa*. Операција против криминалне групе која је у каминионима и комбијима превозила незаконите мигранте у условима опасним по живот, одвијала се два дана, 22. 04. у Мадриду и 07. 05. 2021. у Букурешту. У акцији је ухапшено 15 лица (12 у Шпанији, те по једно лице у Румунији, Словенији и Хрватској) који се сумњиче за кријумчарење више од 400 миграната дуж западнобалканске руте при чему су остварили зараду преко два милиона евра. Такође, остварена је сарадња са МУП-ом

Србије у предметима „Алеја“ и „Prince“. У предмету „Алеја“ поднесен је извјештај о извршењу кривичног дјела по члану 189. против три лица, док су у предмету „Prince“ слободе су лишена три лица, због постојања сумње да су чланови организоване криминалне групе која је дјеловала на подручју БиХ и Србије.

Остали подаци о међународној сарадњи приказани су дијелу информације *Изазови у управљању миграцијама у Босни и Херцеговини*.

5. Азил

Злоупотреба института међународне заштите у БиХ и даље је присутна. На наведено указује разлика између броја исказаних намјера за подношење захтјева за азил и броја поднесених захтјева за азил, те број донесених закључака о обустави поступака по захтјеву за азил у 2021. години. Његова злоупотреба омета добро функционисање самог система, те поткопава његову вјеродостојност и интегритет.

У односу на прошлогодишње податке евидентно је да је дошло до промјене у укупном броју захтјева за међународну заштиту. **Захтјев за азил у 2021. години поднијело је 32 % мање особа** у односу на претходну годину. Видне су промјене у броју тражиоца азила према земљи поријекла. Број тражиоца поријеклом из Ирана је удвостручен у односу на период током 2020. године, док је истовремено забиљежено знатно смањење броја тражиоца поријеклом из Ирака. Такође се повећао број тражиоца поријеклом из Пакистана.

Током 2021. године Министарство безбједности, Сектор за азил повећао је динамику рада у сегментима заказивања поступака за примања захтјева за азил и регистрације тражиоца азила, интервјуа са тражиоцима и доношења одлука, како би се омогућио што бржи и ефикаснији приступ поступку азила и заштита странаца који су исказали намјеру.

За вријеме трајања поступка по захтјеву за азил, поред смјештаја и исхране, тражиоцима азила обезбјеђена је у Азилантском центру у Делијашу: здравствена заштита, приступ основном и средњем образовању, бесплатна правна помоћ, бесплатне услуге преводилаца, анимација, обука, те разни курсеви који помажу интеграцију тражиоца у друштво. Поред наведеног, за потребе корисника овог центра у 2021. години у сарадњи са *UNHCR*-ом Министарством безбједности успјело је довести оптички кабл те успоставити интернет конекцију и *WIFI* мрежу у овом центру.

Сектор за азил је потребу за ефикасним и правовременим одговором на тренутну ситуацију, и у 2021. години, осигурао уз подршку међународне организације *UNHCR*. Међународна организација подржала је рад додатног особља на пословима регистрације, вођења поступка, вођења службених евиденција, одређивања избјегличког статуса, те прихвата и смјештаја. Међутим, наведено ријешење не може бити трајно гледајући са аспекта извјештавања и испуњавања обавеза које Босна и Херцеговина има на путу европских интеграција. Наиме, приликом оцјењивања и извјештавања за 2021. годину по питању система азила у БиХ, од стране Европске комисије дата је оцјена да „још увијек постоји зависност по питању ангажовања људских ресурса у поступку азила од стране партнерских организација и недостатак за адекватан смјештај рањивих категорија тражиоца азила, посебно малољетника без пратње“.

6. Смјештај миграната

Збрињавање миграната у БиХ заснива се на осигурању смјештаја, хране, здравствене помоћи те других видова помоћи мигрантима док се налазе на територији БиХ. За смјештај миграната користе се капацитети специјализованих установа институција БиХ и

привремених прихватних центара На дан 31. 12. 2021. године, у расположивим смјештајним капацитетима од укупно 6.050 мјеста¹³, боравиле су 2.162 особе.

6.1. Смјештајни капацитети институција Босне и Херцеговине

За смјештај миграната у БиХ користе се Имиграциони центар у Источном Сарајеву и Азилантски центар у Делијашу као специјализоване установе Министарства безбједности, те капацитети Министарства за људска права и избјеглице БиХ, односно Избјегличко-прихватни центар „Салаковац“ и Рреадмисиони центар у Мостару са сједиштем у Салаковцу.¹⁴

- Имиграциони центар укупног капацитета 120 мјеста. У 2021. години, мјесечно у просјеку у овом центру боравило је 60 лица. На дан 31. 12. 2021. године у овом центру боравило је 36 лица.
- Азилантски центар укупног капацитета 150 мјеста. У 2021. години, мјесечно у просјеку у овом центру боравило је 19 лица. На дан 31. 12. 2021. године у овом центру боравила су четири лица.
- Избјегличко-прихватни центар „Салаковац“ укупног капацитета 200 мјеста. У 2021. години, мјесечно у просјеку у овом центру боравило је 12 лица. На дан 31. 12. 2021. године у овом центру није боравила нити једна особа.

6.2. Привремени прихватни центри у Босни и Херцеговини

Привремени прихватни центри за смјештај и збрињавање миграната у Босни и Херцеговини налазе се на подручју Кантона Сарајево и Унско-санског кантона. Служба за послове са странцима у сарадњи са *ИОМ*-ом врши координацију и управљање овим центрима. Служба за послове са странцима је задужена за регистрацију миграната и безбједносни аспект, док је *ИОМ* задужен за хуманитарни аспект боравка миграната у центрима.

6.2.1. Смјештајни капацитети на подручју Кантона Сарајево

Укупни капацитет привременог прихватног центар „Ушивак“¹⁵ на подручју општине Хаџићи је 800 мјеста. У 2021. години, мјесечно у просјеку у овом центру боравило је 518 лица. На дан 31. 12. 2021. године у овом центру боравило је 254 лица.

Укупни капацитет привременог прихватног центра „Блажуј“¹⁶ на подручју општине Илића је 2.000 мјеста. У 2021. години, мјесечно у просјеку у овом центру боравило је 1.688 лица. На дан 31. 12. 2021. године у овом центру боравило је 1.008 лица.

¹³ У центрима институција БиХ и привременим прихватним центрима (Ушивак, Блажуј, Борићи, Мирал и Липа).

¹⁴ Смјештај у центар странца који је исказао намјеру за подношење захтјева за азил и странца који је тражилац азила у Босни и Херцеговини Министарство за људска права и избјеглице врши у складу са Протоколом о правима и обавезама током привременог смјештаја у Избјегличко-прихватном центру „Салаковац“ и Рреадмисионом центру у Мостару.

¹⁵ Влада Федерације Босне и Херцеговине на 114. хитној сједници одржаној 20. 6. 2018. године донијела је Одлуку о измјени Одлуке о давању на кориштење некретнина над којима је носилац права управљања и кориштења Федерално министарство одбране – Федерално министарство одбране, В. Број: 808/2018 од 20. 11. 2019. године. Касарну је на кориштење Савјету министара БиХ, за потребе Министарства безбједности, уступила Влада Федерације БиХ.

¹⁶ Влада Федерације Босне и Херцеговине на 145. хитној сједници одржаној 11. 11. 2019. године донијела је Одлуку о давању на кориштење касарне „Блажуј“ Министарству безбједности Босне и Херцеговине, В. Број: 1296/2019 од 11. 11. 2019. године.

6.2.2. Смјештајни капацитети на подручју Унско-санског кантона

Центри успостављени на подручју Унско-санског кантона од стране Међународне организације за миграције (ИОМ) су Одлуком Савјета министара БиХ¹⁷ из 2019. године одређени као привремени прихватни центри за смјештај миграната.

Привремени прихватни центри „Бира“ и „Седра“ се више не користе за смјештај миграната.

Услијед закључака локалних власти, смјештај миграната не врши се у привремени прихватни центар „Бира“ од 30. 9. 2020. године.

У привремени прихватни центар „Седра“ смјештај миграната се не врши од 30. 6. 2021. године, Прије затварања, у центру су боравиле 22 особе. Одлуке о измјени Одлуке о одређивању привремених прихватних центара за смјештај миграната упућена је од стране Министарства безбједности Савјету министара БиХ на усвајање. Усвајањем ове одлуке локација бившег хотела „Седра“ у Цазину и локација бивше фабрике „Бира“ у Бихаћу престаће бити локације за привремене прихватне центре.

У функцији су привремени прихватни центри „Мирал“, „Борићи“ и „Липа“.

- Капацитет привременог прихватног центра „Мирал“ у Великој Кладуши је 700 мјеста. У 2021. години, мјесечно у просјеку у овом центру боравила је 631 особа. На дан 31. 12. 2021. године у овом центру боравило је 395 лица.
- Капацитет привременог прихватног центра „Борићи“ у Бихаћу је 580 мјеста. У 2021. години, мјесечно у просјеку у овом центру боравиле су 224 особе. На дан 31. 12. 2021. године у овом центру боравило је 80 лица.
- Капацитет привременог прихватног центра „Липа“ на подручју општине Бихаћ је 1.500 мјеста. Овај центар је званично отворен 19. децембра 2021. године. Одлуком Савјета министара БиХ¹⁸, овај центар је успостављен као монтажни објекат контејнерског типа. Према информацији Службе за послове са странцима, центар је подијељен на три зоне: зону за мушкарце самце, тренутног капацитета 960 мјеста (планирано 1.000 мјеста); зону за малољетнике без пратње, тренутног капацитета 120 мјеста (планирано 200 мјеста) и зону за породице са дјецом, тренутног капацитета 228 мјеста (планирано 330 мјеста). До отварања овог центра мигранти су боравили у шаторима Оружаних снага Босне и Херцеговине, који су након отварања демонтрани и уклоњени с ове локације. У 2021. години, на локацији Липа односно у шаторима Оружаних снага БиХ и монтажним објектима, мјесечно у просјеку боравило је 489 лица. На дан 31. 12. 2021. године у центру „Липа“ боравило је 385 лица.

6.3. Здравствена заштита миграната

Здравствена заштита миграната у Босни и Херцеговини осигурава се у сарадњи са Данским савјетом за избјеглице у БиХ (DRC) које има потписане уговоре о сарадњи са директним пружаоцима здравствене заштите¹⁹. С тим у вези, средства се не уплаћују на Јединствени рачун трезора институција БиХ.

¹⁷ Одлука о одређивању привремених прихватних центара за смјештај миграната („Службени гласник БиХ“, број 28/19).

¹⁸ Одлука о успостави привременог прихватног центра за смјештај миграната на локацији „Липа“ („Службени гласник БиХ“, број 2/21).

¹⁹ Медицинске екипе домова здравља Бихаћ, Цазин и Велика Кладуша у Унско-санском кантону, Дома здравља Хаџићи у Кантону Сарајево и Дома здравља Стари Град Мостар у Херцеговачко-неретванском кантону у сарадњи

Финансијску помоћ за покривање трошкова здравствене заштите пружа Европска комисија путем два пројекта: IPA пројекта *“Посебне мјере за подршку одговору на избјегличку и мигрантску ситуацију у БиХ”* и пројекта *„Осигуран приступ здравственим услугама и заштити људских права за тражиоце азила, избјеглице и мигранте у БиХ”* финансираног од стране Цивилне заштите и хуманитарне помоћи Европске комисије (ЕЧО).

Према подацима DRC-а, у периоду од 1. 1. до 31. 12. 2021. године, ЕЧО је донирао овој организацији средства у укупном износу од 5.060.540,80 евра од чега је у 2021. години потрошено 3.577.907,11 евра. У децембру 2021. године искориштено је укупно 437.067,91 евра од наведеног износа потрошених средстава.

Код миграната смјештених у привремене прихватне центре током 2021. евидентирана су најчешће обољења респираторног система (24 %), обољења коже и поткожног ткива (15 %), обољења мишићно-коштаног система и везивног ткива (12 %) те обољења гастроинтестиналног система (12 %). Поред овога, од укупно 1.499 особа тестираних на COVID-19, присуство коронавируса потврђено је код 276 особа. Према подацима DRC-а, десет особа је хоспитализирано услјед средње тешке клиничке слике COVID-19 болести. Нема евидентираних преминулих миграната услјед посљедица наведене болести.

У августу 2021. године започео је процес вакцинације миграната у привременим прихватним центрима Борићи, Мирал, Липа, Ушивак и Блажуј. Према подацима DRC-а, прву и/или другу дозу различитих вакцина примио је укупно 1.001 мигранат.

7. Подаци о потрошњи финансијских средстава из IPA пројекта у сврху ублажавања ефеката мигрантске кризе у Босни и Херцеговини

IPA пројекат под називом *„Посебне мјере за подршку одговору на избјегличку и мигрантску ситуацију у Босни и Херцеговини”* спроводи IOM²⁰ у сарадњи са партнерским организацијама Фондом Уједињених нација за дјецу (UNICEF), Канцеларијом високог комесара Уједињених нација за избјеглице (UNHCR), Популационим фондом Уједињених нација (UNFPA) и Данским савјетом за избјеглице (DRC). Годишња информација садржава податке о настанку трошкова и спровођењу IPA пројекта од стране наведених међународних организација у периоду од 1. 1. 2021. до 31. 12. 2021. године те издвојене податке за децембар 2021. године.

Према наводима међународних организација, подаци садржани у службеном, финалном извјештају одобреном од стране донатора имају обавезујући и коначан карактер.

У 2021. години из буџета IPA пројекта *“Посебне мјере за подршку одговору на избјегличку и мигрантску ситуацију у БиХ”* реализована су средства у износу од 23.850.813 евра што укључује укупне трошкове свих наведених организација ангажованих на овом пројекту. Од наведеног износа средстава у децембру 2021. године реализовано је укупно 2.105.550 евра.

са особљем DRC-а пружају услуге здравствене заштите у привременим амбулантама привремених прихватних центара за смјештај миграната. Услуге секундарне здравствене заштите пружају се у Кантоналној болници у Бихаћу, Општој болници у Сарајеву, Универзитетском клиничком центру Сарајево, Кантоналној болници „Др. Сафет Мујић” и Свеучилишној клиничкој болници Мостар.

²⁰ Ради информисања Савјета министара и Предсједништва БиХ подаци о стању у области миграција у БиХ се достављају Министарству безбједности од стране Међународне организација за миграције (IOM), која управља пројектним средствима додијељеним од Европске комисије.

Према подацима *IOM*-а, *UNHCR* је у децембру 2021. године пребацио други дио средства треће транше на рачун Министарства безбједности. У табели 2. која слиједи, приказане су уплате донаторских средства на Јединствени рачун трезора у 2021. години по основи појединачних годишњих уговора Министарства безбједности и Министарства за људска права и избјеглице са *UNHCR*-ом.

Табела 2.: Уплата донаторских средстава на Јединствени рачун трезора БиХ у 2021. години

Приматељ	Шифра пројекта	Датум уплате	Транша	Износ (КМ)
Министарство безбједности	<i>ВН/01/2021/0000000204/000</i>	28.1.2021.	1.	122.998,40
Министарство безбједности	<i>ВН/01/2021/0000000204/000</i>	30.6.2021.	2.	107.623,60
Министарство безбједности	<i>ВН/01/2021/0000000204/000</i>	12.11.2021.	3.	76.874,00
Министарство безбједности	<i>ВН/01/2021/0000000204/000</i>	24.12.2021	3. (други дио)	1.500,00
Министарство за људска права и избјеглице	<i>ВН/01/2021/0000000203/000</i>	28.1.2021.	1.	100.679,00
Министарство за људска права и избјеглице	<i>ВН/01/2021/0000000203/000</i>	28.7.2021.	2.	98.182,00
Министарство за људска права и избјеглице	<i>ВН/01/2021/0000000203/000</i>	12.11.2021	3.	52.837,00
Укупно (КМ)				560.694,00

Реализација пројектних средстава од стране међународних организација које имплементирају IPA пројект “Посебне мјере за подршку одговорна избјегличку и мигрантску ситуацију у БиХ” приказана је у табели 3. која слиједи.

Табела 3.: Реализација средстава из IPA пројекта у периоду од 1. 1. до 31. 12. 2021. године и од 1. 12. до 31. 12. 2021. године

Пројектни партнери	Износ у еврима 1. 1.–31. 12. 2021.		Износ у еврима 1. 12.–31. 12. 2021.	
		%		%
<i>IOM</i>	21.500.908	90,1%	1.588.986	75,5%
<i>UNICEF</i>	1.216.130	5,1%	414.952	19,7%
<i>UNHCR</i>	337.958	1,4%	28.470	1,3%
<i>UNFPA</i>	91.608	0,4%	22.330	1,1%
<i>DRC</i>	704.209	3,0%	50.812	2,4%
УКУПНО (EUR)	23.850.813	100,0%	2.105.550	100%

Реализацију буџета у 2021. години према међународним организацијама и активностима приказана је у табели 4. која слиједи.

Табела 4.: Реализација буџета IPA пројекта према активностима у 2021. години

Пројектни партнери	Активности	1.1.–31.12. 2021.
		Удио у укупном утрошку
IOM	издаци привремених прихватних центара (ППЦ)	45,38 %
	набавке и припреме obroka у ППЦ	17,46 %
	набавка непрехрамбених артикала	3,86 %
	безбједност и физичко обезбјеђење ППЦ	5,48 %
	подршке Министарству безбједности, Служби за послове са странцима, Граничној полицији и МУП-у Унско-санског кантона у управљању миграцијама	15,75 %
	помоћ и подршка локалној заједници	0,40%
	административна подршка, видљивост и управљање пројектом	1,82 %
	UNICEF	заштита дјеце
	координација, мониторинг и видљивост	0,61 %
UNHCR	пружање међународне заштите, експертска подршка и координација	0,46 %
	подршка Министарству безбједности и Министарству за људска права и избјеглице: особље у прихватним центрима Делијаш и Салаковац	0,69 %
	регистрација и утврђивање статуса - подршка Сектору за азил Министарства безбједности	0,27 %
UNFPA	оснаживање жена и дјевојчица	0,38 %
DRC	примарна здравствена заштита	2,95 %
Укупно		100,00 %

Више од 70 % од укупног износа средстава утрошених у 2021. години односи се на издатке привремених прихватних центара, набавке и припреме obroka за мигранте, осигурање непрехрамбених артикала те осигурање ових центара. Након њих сљеде трошкови настали пружањем услуга за институције у БиХ које управљају и судјелују у управљању миграционом ситуацијом у БиХ. Удио осталих трошкова је значајно мањи.

IV - Изазови у управљању незаконитим миграцијама у Босни и Херцеговини

Године 2018., Босна и Херцеговина је доживила значајан прилив миграната који су незаконито прелазили државну границу те територију БиХ користили за покушаје уласка на територију ЕУ или даље до жељеног одредишта. Наведена календарска година означила је почетак мигрантске кризе која је праћена тешком економском, социјалном и политичком ситуацијом, те здравственом кризом приморала институције и организације Босне и Херцеговине на предузимању значајних напора да заштите државну границу и истовремено пруже адекватну помоћ и заштиту мигрантима који су се нашли на њеној територији.

Четири године послје, не можемо више говорити о мигрантској кризи него о миграционој ситуацији која ће у будућности бити диктирана низом различитих фактора. Ситуација на Пољско-Бјелоруској граници показала је да се руте могу брзо промијенити као и да се „миграциони токови могу користити као алат за политичке сврхе“.

Од самог почетка, сада већ миграционе ситуације, интензивирали су се поједини изазови присутни у управљању миграцијама као нпр. утврђивање идентитета, борба против кријумчарења људи, недостатак људских и материјално-техничких ресурса. Такође, појавили су се и неки нови изазови нпр. изазов у вези процесуирања миграната.

Неки изазови као што је злоупотреба инструмента азила, закључивање и ефикасна спровођење споразума о реадмисији не представљају изазове само за тијела Босне и Херцеговине него су то изазови с којима се сусрећу бројне државе у ЕУ и регији. Њихова широка присуност наглашава потребу проналаска заједничког одговора на разини ЕУ и регије као и на даље јачање међународне и сарадње с тијелима Европке уније и држава регије.

Кључни изазови за управљање незаконитим миграцијама у Босни и Херцеговини

Ови изазови су дефинисани у Информацији о стању у области миграција у Босни и Херцеговини за 2020. годину као кључни изазови који су условили и одредили управљање миграцијама у Босни и Херцеговини. Како су кључни изазови у наведеној информацији прецизно дефинисани и детаљно образложени, а у 2021. години ниједан наведени кључни изазов није ријешен, на исте поново подсећамо:

- **Постизање потребног политичког консензуса** по питању управљања незаконитим миграцијама у Босни и Херцеговини.
- **Обезбјеђење ефикаснијег система координације и управљања миграцијама на свим нивоима.**
- **Јачање институција Босне и Херцеговине** како би држава преузела управљање миграционим токовима како у безбједносном, тако и у хуманитарном аспектју.
- **Превазилажење вишегодишњег недостатка финансијских, кадровских и техничких капацитета** у свим институцијама и агенцијама у чијим надлежностима је област миграција и азила.

Босна и Херцеговина на изазов незаконитих миграција модерног доба може одговорити искључиво усуглашеним приступом унутар БиХ, те усуглашеним приступом овом питању земаља регије, Европске уније али и шире, што је предуслов за ефикасније управљање миграцијама.

У досадашњим информацијама није посебно указано на то што су надлежна тијела за управљање миграцијама урадила да одговоре на низ оперативних изазова са којима се сусрела у постепеном с незаконитим мигрантима или приликом спровођења свакодневних активности. Управо из тог разлога годишња информација пружа могућност сагледавања одговора на ове изазове који су презентовани у наставку информације.

Оперативни изазови за управљање незаконитим миграцијама у Босни и Херцеговини

- **Онемогућити незаконити улазак миграната на дијеловима границе** на којима је забиљежен највећи миграциони притисак с посебним акцентом на јачање кадровских и материјално-техничких капацитета Граничне полиције.

Незаконит улазак на територији БиХ могуће је спријечити једино превазилажењем недовољних кадровских и материјално-техничких ресурса, нарочито специјалистичке опреме за надзор границе и вршење граничних провјера. Према постојећем Правилнику о унутрашњој организацији Државне граничне службе из 2007. године, Граничној полицији недостаје више од 400 полицијских службеника. Правилником о измјенама и допунама Правилника о унутрашњој организацији Граничне полиције Босне и

Херцеговине предвиђено је повећање броја извршилаца за четири сегмента: надзор границе, специјализоване јединице, истраге и граничне провјере.

У таквим условима, Гранична полиција је у оквиру властитих капацитета те уз подршку других полицијских агенција у БиХ обезбједила појачано присуство полицијских службеника у надзору државне границе. Подаци о броју и полицијским агенцијама које су у 2021. години пружале подршку Граничној полицији у надзору границе, презентовани подаци су у дијелу информације под називом *Управљање границом*. Средства за трошкове смјештаја ванредног ангажовања полицијских службеника Граничне полиције и МУП-а Републике Српске обезбјеђена су путем IPA пројекта „Посебне мјере за подршку одговору на избјегличку и мигрантску ситуацију у Босни и Херцеговини“.

Гранична полиција наставила је у 2021. години улагати у опремање граничних прелаза, техничку опремљеност, едукацију и сл. како би учинковито надзирала државну границу. При томе се, осим државним, користила и средствима IPA-е те средствима и помоћи донатора. С тим у вези набављена је опрема којом се повећава учинковитост откривања фалсификованих докумената док је набављеном специјалистичком опреме повећана заштита границе. Поред наведеног, одржаним обукама додатно је повећана способност граничне полиције да открије употребу фалсификованих докумената, за руковање набављеном специјалистичком опремом као и способност идентификације и постепена према рањивим категоријама миграната.

Мјере које је Гранична полиција предложила ради превазилажења недовољних ресурса презентоване су у у дијелу информације под називом *Управљање границом*.

- **Обезбједити довољна финансијска средства, те људске и материјално-техничке капацитете за ефикасан рад свих агенција и сектора надлежних за питања миграција и азила како би се осигурали услови за координирано и контролисано кретање и боравак миграната на територију БиХ.**

Министарство безбједности - Сектор за имиграцију и Сектор за азил

За ефикасан и правовремен одговор у тренутној ситуацији везној за миграционе токове у БиХ, постоји континуирана потреба Сектора за имиграцију и Сектора за азил за кадровским и материјално-техничким јачањем, као и потреба за осигурањем додатних финансијских средстава. Како би се систематски ријешио недостатак људских ресурса, наведене секторе потребно је значајно ојачати кроз измјену и допуну Правилника о унутрашњој организацији Министарства безбједности који је на снази од 2009. године.

Подаци Сектора за азил у вези јачања ресурса су наведени у дијелу информације *Азил*. Такође, за новоупослене особе, у сарадњи са *UNHCR-ом*, *EASO-ом* те невладиним организацијама у БиХ, организирано је у 2021. години више обука на тему азила.

Служба за послове са странцима

Недостатак људских капацитета Службе за послове са странцима неопходних за адекватан одговор на повећан обим посла, додатно је истакнут одласком одређеног броја службеника ове организације. Како би се превазишла настала ситуација, Служба за послове са странцима упутила је захтјев и затражила мишљење за занављањем односно попуну упражњених десет радних мјеста. Мишљење Министарства финансија и трезора прибављено је за једно радно мјесто и одлука је упућена Савјету министара

на разматрање. Иако су средства обезбјеђена за свих десет радних мјеста у буџету ове организације, сагласност надлежних тијела још увијек није заprimљена. У процедури прибављања мишљења у складу са Правилником о раду Савјета министара БиХ, налази се и Приједлог Правилника о унутрашњој организацији Службе за послове са странцима.

У 2021. години путем донације од стране *FRONTEX*-а обезбјеђени су скенери за прикупљање биометријских података миграната. Остала опрема, чија набавка је предвиђена Планом мјера и активности за ефикасно управљање мигрантском кризом у БиХ није реализована усљед неусвајања буџета институција БиХ.

- **Додатно јачати кадровске и материјално-техничке капацитете свих безбједносних агенција како би се успјешније бориле против кријумчарења миграната, али и како би се смањили безбједносни ризици у локалним заједницама гдје се налази већи број миграната.**

Оперативно-истражни тим „Исток“, формиран на нивоу СИПА-е, наставио је спроводити активности ради спречавања и откривања дјела из чл. 189. и 189а. Кривичног закона БиХ. Тим чини више полицијских службеника из различитих организацијских јединица СИПА-е и аналитичар. Капацитети су додатно ојачани кроз континуирану међуагенцијску и међународну сарадњу. У 2021. години, материјални капацитети СИПА-е за борбу против овог вида криминала су повећани донацијом 16 возила од стране ИОМ-а.

Поред набавке специјалистичке опреме, капацитети за борбу против кријумчарења миграната припадника Граничне полиције ојачани су доступним *online* обукама организованим од стране *CEPOL*-а, *DCAF*-а и других организација као вид међународне сарадње.

- **Утврдити идентитет незаконитих миграната.**

Највећи број миграната не посједује идентификацијске документе. Служба за послове са странцима региструје мигранте и у великом постотку издаје потврду о намјери подношења захтјева за азил на основу изјављеног идентитета, што отежава могућност повратка незаконитих миграната као и особа којима је извршном одлуком одбијен захтјев за азил, а што представља и безбједносни ризик.

Утврђивање идентитета је један од изазова са којима се Служба за послове са странцима свакодневно сусреће приликом обављања активности. Поступак утврђивања идентитета подразумијева сарадњу са амбасадама и сам поступак је дуготрајан и сложен. Током овог поступка Служба за послове са странцима наилази на недостатак сарадње неких земаља као што су Алжир и Афганистан. Према подацима ове организације, у 2021. години идентитет је утврђен за 359 странаца од чега је највећи број држављана Турске (304), затим Марока (33), Пакистана (10), Алжира (6), Србије (4) те по једна особа из С. Македоније и Ирака.

- **Злоупотреба система азила у смислу исказивања намјере за азил са циљем да се незаконит улазак легализује у законит боравак на територији БиХ у периоду од 14 дана.**

Злоупотреба система азила и даље је присутна кроз исказивање намјере за подношење захтјева за азил ради легализације боравака на територију БиХ, о чему говори јако велики несразмјер у броју исказаних намјера и поднесених захтјева за азил. Статистички подаци су приказани у дијелу информације под називом *Уочени трендови миграцијских токова*.

Истичемо да су став азила у БиХ није једини погођеном овом појавом. С истим изазовом суочавају се и друге земље регије.

- **Ефикасна реализација постојећих споразума о реадмисији и закључивање споразума о реадмисији са свим државама поријекла из којих долазе мигранти у БиХ.**

Подаци о иницираним споразумима о реадмисији презентовани су у дијелу информације *Миграциона политика*. Према подацима Граничне полиције, у 2021. години према споразумима о реадмисији извршен је прихват и предаја укупно 1.062 странаца, од чега је прихваћено 487 странаца, а предато 575. Највећи број, њих 430 предат је Турској, док је сусједним земљама Црној Гори, Хрватској и Србији предато 119 особа. Истовремено је прихваћено 417 држављана БиХ из земаља са којима БиХ има закључене споразуме о реадмисији.

Служба за послове са странцима предложила је више активности које су уврштене у Приједлог Стратегије у области миграција и азила и Акционог плана за период 2021.-2025. године како би се поступак реадмисије учинио ефикаснијим.

Споразум између Савјета министара Босне и Херцеговине и Владе Исламске Републике Пакистан са припадајућим Протоколом између Министарства безбједности Босне и Херцеговине и Министарства унутрашњих послова Исламске Републике Пакистан о имплементацији Споразума о реадмисији између Савјета министара Босне и Херцеговине и Владе Исламске Републике Пакистан ступио је на снагу 23. јула 2021. године. На основу овог документа, Служба за послове са странцима упутила је захтјев за повратак десет држављана Пакистана у земљу поријекла.

- **Процесуирати мигранте који су извршиоци прекршајних и кривичних дјела од стране надлежних правосудних органа, односно успоставити уједначену праксу судова и тужилаштва у БиХ у циљу процесуирања миграната.**

Министарство безбједности не располаже са подацима о активностима предузетим ради рјешавања овог изазова.

- **Унапрједити сарадњу са државама на западнобалканској рути у циљу спрјечавања и сузбијања незаконитих миграција на западнобалканској рути као и у циљу спрјечавања и сузбијања активности кријумчарења миграната како се БиХ не би самостално носила са миграционим изазовима.**

Међународни карактер кријумчарења људима истиче важност успостављања међународне стручне сарадње. С тим у вези, приликом спровођења самосталних или заједничких оперативних акција против кријумчарења миграната остварена је значајна сарадња Граничне полиције и СИПАе са полицијским тијелима земаља регије, држава чланица ЕУ као и са EUROPOL-ом, INTERPOL-ом и SELECO-м. Сарадња се остварује путем састанака нпр. у раду Оперативне групе Западног Балкана за борбу против илегалних миграција судјелују представници СИПА-е, обука, размјене података и информација те кроз низ других активности које су регулишене Конвенцијом о полицијској сарадњи за Југоисточну Европу и билетаралним споразумима. Међународне оперативне акције проведене у 2021. години презентоване су у дијелу информације под називом *Борба против кријумчарења миграната*.

Интензивирање активности и успјешна међународна сарадња довела је до повећања броја откривених кривичних дјела у вези кријумчарења људи, оцјена је СИПА-е.

Бољи надзор и сузбијање незаконитих миграција постигнут је редовном имплементацијом протокола о спровођењу заједничких патрола Граничне полиције и граничних полиција сусједних држава као и путем заједничких центара за размјену података (Нова Села - Бијача и Требиње).

Везано за институционалну и регионалну сарадња додатно указујемо на активности које спроводи *MARRI* мрежа у вези формирања мреже практичара за информације о земљама поријекла и јачања Регионалне базе преводилаца за превођење на даљину - успостављене као *web*-платформа.

- Јачати билатералну сарадњу институција и агенција које се баве миграционим и безбједносним питањима између БиХ и држава ЕУ, као и сарадњу са међународним и ЕУ агенцијама, које имају мандат да се баве миграционим и безбједносним питањима.

Дио података о међународној сарадњи презентован је у дијелу информације под називом *Миграциона политика*. Поред наведеног, управне организације Министарства безбједности сарађују са *EASO*-ом, *FRONTEX*-ом, *IOM*-ом, *DCAF*-ом, страним амбасадама као и низом других организација. Додатно, *FRONTEX*- ова апликација за извјештавање о заједничким операцијама (*JORA*) и *EUROPOL*- ова платформа стручњака (*EPE*) омогућују приступ Граничној полицији подацима у вези незаконитих миграција унесеним од стране других држава.

Како се Босна и Херцеговина налази на транзитној рути незаконитих миграција из ЕУ државе (Грчке) према другим ЕУ државама потребно је тражити већу и координирану помоћ ЕУ у рјешавању како хуманитарних тако и много већу помоћ Европске уније у рјешавању безбједносних изазова првенствено кроз помоћ у јачању капацитета већ наведених надлежних институција, те директне помоћи локалним заједницама гдје се налазе привремени прихватни центри.

Средства за изградњу капацитета тијела надлежних за управљање границом, миграцијама и азилом обезбјеђена су значајним дијелом кроз Инструмент претприступне помоћи (*ИПА*) као главног финансијског инструмента Европске уније државама корисницама. Према подацима Министарства безбједности - Сектора за међународну сарадњу и еуропске интеграције, у оквиру *ИПА*-е 2015 успјешно су реализиране активности у вези опремања граничних прелаза. Такође, у фази имплементирања у оквиру *ИПА*-е 2017 су активности унапрјеђења информацијског система Граничне полиције и надоградње постојећег Информацијског система за миграције (*ИСМ*).

Министарство безбједности извршило је све потребне обавезе упућивања приједлог активности за израду Акционог документа *ИПА III* за 2021. и 2022. годину. У оквиру *ИПА*-е 2021 Министарство безбједности доставило је приједлоге активности Граничне полиције, Службе за послове са странцима и *СИПА*-е за Тематски приоритет 4 – Миграције и управљање границом у укупном износу од цца 5 милиона евра, за *ИПА*-у 2022 активности Сектора за имиграцију и ИТ Сектора Министарства безбједности у износу од 500.000 евра, те приједлог активности ИТ Сектора за Акциони фише за *ИПА* 2024 у износу од 1 милион евра.

Гранична полиција је у оквиру Инструмента за изградњу капацитета на Западном Балкану за интегрисано управљање границом, упутила концепт ноту која одражава потребе и приоритете за унапријеђење материјално-техничких капацитета за обављање

граничних провјера. Набавка специјалитичке опреме делегирана је и другим потенцијалним донаторима.

Помоћ Европске уније у рјешавању хуманитарних изазова презентована је и у дијелу информације под називом *Подаци о утрошку финансијских средстава из IPA пројекта у сврху ублажавања ефеката мигрантске кризе у Босни и Херцеговини*. Према подацима ИОМ-а, у оквиру овог пројекта локалним заједницама гдје се налазе привремени прихватни центри из средстава пројекта „Посебне мјере за подршку одговору на избјегличку и мигрантску ситуацију у Босни и Херцеговини“ издвојено је укупно 94.954 евра у 2021. години или 0,40 % од укупног износа утрошених пројектних средстава у извјештајној години.

- **Безбједносни, хуманитарни, здравствено-епидемиолошки, економски и други изазови у локалним заједницама гдје се налази већи број миграната, а посебно у локалним заједницама у којима се налазе привремени прихватни центри.**

Смањење присуства миграната у градовима БиХ повољно је утјецало на безбједносну ситуацију, нарочито у области јавног реда и мира, спрјечавања кривичних дјела крађе и слично, оцјена је Државне агенције за истраге и заштиту (СИПА).

Министарство безбједности прикупило је податке о броју прекршајних и кривичних дјела која су на територију Босне и Херцеговине извршили странци у 2021. години.²¹

Табела 5.: Прекршајна и кривична дјела извршена од странаца на територији БиХ у 2021. години

Полицијске агенције/ Служба за послове са странцима	Евидентирани прекршаји	Подношена извјештаја о кривичним дјелима
Гранична полиција БиХ	1.059	64
Државна агенција за истраге и заштиту (СИПА)	0	7
Служба за послове са странцима	2.582	0
Федерална управа полиције	4	3
МУП Републике Српске	0	33
МУП Унско-санског кантона	46	28
МУП Посавског кантона	8	3
МУП Тузланског кантона	0	47
МУП Зеничко-добојског кантона	3	34
МУП Босанско-подрињског	4	1
МУП Средњобосанског кантона	4	6
МУП Херцеговачко-неретванског кантона	4	2
МУП Западно-херцеговачког кантона	6	4
МУП Кантона Сарајево	11	71
МУП Кантона 10	3	3
Полиција Брчко дистрикта БиХ	0	1
УКУПНО	3.734	307

²¹ Министарство безбједности прикупило је податке од СИПА-е, Граничне полиције БиХ, Федералне управе полиције (ФУП), МУП-а Републике Српске, Полиције Брчко дистрикта БиХ, кантоналних МУП-ова, те Службе за послове са странцима. Прекршаји и кривична дјела у саобраћају нису били предмет прикупљања података. У складу са надлежностима, СИПА и ФУП не подносе прекршајне налоге.

Полицијске агенције/ Служба за послове са странцима	Евидентирани прекршаји	Поднесена извјештаја о кривичним дјелима
Укупан број странаца починитеља	3.768	435
Укупан број странаца починитеља без путне исправе	355	153

Према достављеним подацима, највећи број прекршаја евидентиран је услед кршења одредби закона којима се регулише улазак, кретање и боравак странаца на територију Босне и Херцеговине. Након ових прекршаја, слиједе прекршаји који се односе на „непостепена по наредби овлаштеног службеног лица“, „вику, галаму, дрско или нарочито дрско понашање, ремећење јавног реда и мира“ те „тучу или физички напад или судјеловање у тучи“.²²

Када се ради о кривичним дјелима, поред података приказаних у дијелу информације *Борба против кријумчарења миграната*, евидентирана су и друга кривична дјела. Подаци показују да је у посматраном периоду евидентиран највећи број дјела која су квалификована као „крађа, тешка крађа, разбојништво и разбојничка крађа, крађа у покушају, оштећење или оштећења и одузимање туђих ствари“, „фалсификовање - кривотворење исправа, лажно представљање“, „неовлашћена производња и промет опојних дрога и омогућавање уживања опојних дрога“, те „тјелесне повреде и тешке тјелесне повреде“.²³

Један од додатних индикатора који се односи на безбједносну ситуацију повезан је са проблемом који узрокују нежељене ситуације у саобраћају возова. Према подацима достављеним Министарству безбједности, током 2021. године десило се пет несрећа са смртним исходом на дионици жељезничке пруге Блажуј - Хаџићи. До несрећа са вишеструким посљедица је дошло услед неовлашћеног кретања миграната жељезничком пругом како би дошли до одређених мјеста окупљања.²⁴

Завод за јавно здравство Федерације БиХ, Завод за јавно здравство Кантона Сарајево и Завод за јавно здравство Унско-санског кантона иницирали су вакцинацију против болести COVID-19 миграната смјештених у привременим прихватним центрима. Прије вакцинације корисника пружене су кључне информације о COVID-19, доступним вакцинама, процесу и погодностима које пружају вакцине. Интересовање за поступак вакцинације показало је 367 од укупно 878 испитаника. Разлози незаинтересираниости за вакцинацију, према подацима DRC-а, у највећој мери проистичу из неповерења у вакцину и због одласка на тзв. „гаме“. Подаци о броју вакцинисаних миграната доступни су у дијелу информације *Заштита миграната*.

Током 2021. године, на негативне импликације присуства већег броја миграната на пословање приватног предузећа из сектора туризма као и јавног комуналног предузећа указано је у достављеним дописима.

²² Због сложености у надлежности и различитости у прекршајним у БиХ, Министарство безбједности је прекршаје груписало у одређене категорије по сличности и категорије се не односе на конкретне чланове наведених закона.

²³ Због сложености надлежности и различитости у кривичним законима у БиХ, Министарство безбједности је кривична дјела груписало у одређене категорије по сличности дјела и категорије се не односе на конкретне чланове наведених закона.

²⁴ Извјештај Истражног органа Регулаторног одбора Жељезница БиХ у вези озбиљних несрећа на дионици жељезничке пруге између службених мјеста Блажуј - Хаџићи са препорукама за спрјечавање истих од 30. 12. 2021. године

- **Управљање миграцијама у вријеме епидемије болести COVID – 19 представља додатни изазов.**

Тијела надлежна за управљање миграцијама наставила су у 2021. години поступати у складу са законским прописима који регулишеју улазак и боравак у БиХ, те одлукама Савјета министара БиХ донесеним ради спрјечавања ширења и сузбијања заразних болести односно болести COVID-19. Приликом спровођења прописа прилагођенх епидемиолошкој ситуацији, Гранична полиција открила је у 2021. години 105 лажних негативних тестова на COVID-19²⁵ који су кориштени за улазак на територију БиХ.

Рад и дјеловање тијела надлежних за управљање миграцијама, као и постепене према незаконитим мигрантима, у поступцима повратака или азила било је прилагођено епидемиолошким мјерама на снази. Ради заштите службеника од болести COVID-19 у свим организацијама Министарства безбједности уведена је нужна епидемиолошка мјера обавезног кориштења маске за лице и мјерењу температуре за сва лица која улазе у службене објекте. Међутим, без обзира на епидемиолошке мјере, присутност болести COVID-19 отежала је спровођење активности прије свега због изложености службеника већем ризику од заразе.

Ризик је значајно смањен обезбјеђивањем вакцина за запослене у Министарству безбједности, Граничне полиције БиХ, Државне агенције за истраге и заштиту, Службе за послове са странцима, Агенције за полицијску подршку, Агенције за форензичка испитивања и вјештачења, Агенције за школовање и стручно усавршавање кадрова и ОСА / ОБА БиХ. Вакцине је донирала Република Турска на молбу Министра безбједности Босне и Херцеговине.

V - Спровођење Плана мјера и активности за ефикасно управљање мигрантском кризом у Босни и Херцеговини

Задњи дио информације припремљен је према закључку Заједничке комисије за одбрану и безбједност Босне и Херцеговине Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, којим је Министарство безбједности обавезано да једанпут у три мјесеца информише ову комисију о актуалној ситуацији и спровођењу оперативног плана за управљање мигрантском кризом у БиХ.

Информација с Планом мјера и активности за ефикасно управљање мигрантском кризом у БиХ, усвојена на 22. сједници Савјета министара Босне и Херцеговине одржаној 16.12.2020. године, садржи седам приоритета, 24 мјере и 127 активности. Од усвајања документа, 2021. година је прва година спровођења овог плана.

У табели 6. која слиједи приказан је степен спровођења активности из Плана мјера и активности за ефикасно управљање мигрантском кризом у БиХ за 2021. годину према приоритетима Босне и Херцеговине у области миграција и азила:

- 1) Јачање Граничне полиције БиХ у сврху **боље контроле границе**, а у циљу **спрјечавања незаконитих улазака** на територију БиХ
- 2) Јачање капацитета за **ефикасније управљање незаконитим миграцијама** на територији Босне и Херцеговине, те функционисање постојећих и успостава и функционисање нових привремених прихватних центара за смјештај миграната
- 3) **Реализација споразума о реадмисији** и јачање реадмисионих капацитета
- 4) Јачање капацитета на подручју азила

²⁵ Анализа рада Граничне полиције БиХ за 2021. годину

- 5) Интензивирати борбу против кријумчарења миграната
- 6) Подршка локалним заједницама у којим су успостављени привремени прихватни центри
- 7) Јачање капацитета Координационог тијела за питања миграција у БиХ
Оперативног штаба за питања миграција у БиХ

Табела 6.: Степен спровођења активности у 2021. години

Приоритети у области миграција и азила	Укупан број активности дефинисаних Планом мјера	Број активности		
		Спровођење у току	Спровођење није почела	Спровођење у континуитету
Приоритет I	25	25	0	21
Приоритет II	37	20	17	8
Приоритет III	10	9	1	7
Приоритет IV	13	9	4	6
Приоритет V	13	12	1	9
Приоритет VI	18		18	2
Приоритет VII	11	10	1	7
Укупно	127	85	42	60

Од укупно 127 активности, у посматраном периоду спроведено је у потпуности или дјеломично њих 85 што чини удио од 67 % у односу на укупан број. Спровођење осталих 42 активности, које чине удио од 33 %, још увијек није започето. Разлози због који надлежна тијела нису започела спровођење ових активности су: недостатак финансијских средстава (13 активности), непостојање потребе за спровођењем истих (8 активности), не доношење прописа (двје активности), изостанак подршке од нижих нивоа власти (1 активност), док за приоритет VI (18 активности) не постоје подаци.

Од укупно 127 активности, њих 60 се спроводи у континуитету.
